

2. Бондаренко О.В. Інтеграція штучного інтелекту у фінансові процеси підприємства. *Науковий журнал «Економічні дослідження»*. 2024. №2. С. 37-49. URL: <https://naukajournal.org/index.php/naukajournal/article/view/2627>
3. Бабенко-Левада В.Г., Чикалюк М.М., Ковернінська Ю.В. Вплив штучного інтелекту на інновації у фінансовому секторі України у 2024 році. *Актуальні питання економічних наук*. 2024. № 3-4. URL: <https://zenodo.org/records/13992645>
DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13992645>
4. Демченко І.П. Штучний інтелект у бухгалтерській діяльності. *Науковий журнал «Scientia Fructuosa»*. 2024. № 6. С. 88-103. URL: <https://journals.knute.edu.ua/scientia-fructuosa/article/view/2054>
5. Легенчук С.Ф., Захаров Д.М., Денисюк О.М. Діджиталізація обліку на основі застосування засобів штучного інтелекту: неоінституційні аспекти. *Актуальні питання економічних наук*. 2024. № 5. URL: <https://zenodo.org/records/14534654>
DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14534654>
6. Яковенко А., Гнатєва Т., Воронюк І. Інноваційні рішення в сфері бухгалтерського обліку та аудиту. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2024. № 21. С. 75-85. URL: <http://tnv-econom.ksauniv.ks.ua/index.php/journal/article/view/555>
DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2024.21.7>

ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ В УПРАВЛІННІ СУЧАСНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ: ПОШУКОВО-ПРОГНОСТИЧНИЙ АСПЕКТ

Московчук А.Т., кандидат економічних наук, доцент,
Луцький національний технічний університет, м. Луцьк, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8355-0846>

Посилення впливу зовнішніх дестабілізаційних факторів на діяльність вітчизняних підприємств в сучасних умовах обумовлює доцільність істотних змін в їх системі управління. Кожна конкретна ситуація потребує використання певних методів розробки й прийняття управлінських рішень.

Одним із ключових інструментів, що забезпечує прийняття обґрунтованих управлінських рішень, є економічний аналіз. Він відіграє вирішальну роль у сучасній системі управління підприємством. «Значення економічного аналізу в процесі управління в умовах нестабільності та відсутності прогнозованості змін вітчизняної економіки суттєво зростає, оскільки економічний аналіз є дієвим засобом доцільності прийняття правильних управлінських рішень для стійкого та ефективного функціонування підприємства» [1, с. 159].

У контексті управління підприємством, економічний аналіз спрямований на отримання об'єктивної та систематизованої інформації про підприємство, і як динамічний процес, що постійно розвивається та адаптується до змін, проявляється в різних аспектах:

- забезпечує збір, обробку, інтерпретацію даних та дозволяє перетворити розрізнену інформацію на цінний ресурс, який відображає реальний стан справ на підприємстві та у зовнішньому середовищі, тобто формує інформаційне забезпечення;

- дозволяє виявити проблеми, слабкі місця та потенційні можливості підприємства; допомагає ідентифікувати фактори, що впливають на результати діяльності та оцінити їх значущість;

- дає можливість прогнозувати майбутні зміни та розробляти стратегії адаптації до них на основі аналізу тенденцій, закономірностей та факторів, що впливають на діяльність підприємства;

- передбачає розробку планів та програм розвитку підприємства, дозволяє визначити цілі, завдання, ресурси та шляхи їх досягнення.

- використовується для оцінки виконання планів та програм, виявлення відхилень та прийняття коригувальних заходів, забезпечуючи зворотний зв'язок в системі управління та сприяє підвищенню її ефективності;

- є невід'ємною частиною процесу прийняття управлінських рішень, надаючи керівництву об'єктивну та всебічну інформацію, необхідну для вибору оптимального варіанту дій.

Литвин З.Б. та Серединська В.М., досліджуючи роль економічного аналізу як інструменту підвищення ефективності системи управління підприємством, зазначають: «Забезпечення ефективного функціонування підприємств потребує економічно грамотного управління їхньою діяльністю, яке багато в чому визначається умінням її аналізувати. За допомогою аналізу вивчають тенденції розвитку, глибоко і системно досліджують фактори зміни результатів діяльності, обґрунтовують плани та управлінські рішення, здійснюють контроль за їх виконанням, виявляють резерви підвищення ефективності виробництва, оцінюють результати діяльності підприємства, виробляють економічну стратегію його розвитку» [2].

Економічний аналіз – це не просто набір інструментів чи сукупність технічних прийомів, а системний та науково обґрунтований процес, що включає в себе об'єктивно зумовлений порядок аналітичних процедур. Цей порядок спрямований на отримання необхідної інформації з даних бухгалтерського обліку, статистичної і фінансової звітності, інших джерел, передбачає визначення мети,

об'єкту та предмету аналітичного дослідження, методики проведення аналізу та документального оформлення його результатів. Методика конкретних аналітичних досліджень має бути максимально наближеною до господарських потреб підприємства, відповідати повсякденним запитам менеджменту та слугувати надійним інструментом для ефективного управління підприємством.

Згідно з дослідженнями науковців «сучасний економічний аналіз використовує обґрунтовану систему теоретико-пізнавальних категорій, принципів, способів та спеціальних прийомів дослідження, що забезпечують прийняття обґрунтованих управлінських рішень і засновані на законах діалектики» [3].

Сучасний економічний аналіз зазнає кардинальних змін, переходячи від оцінно-статистичного до пошуково-прогностичного підходу, досліджуючи широкий спектр проблем, що зумовлені динамічними змінами в економіці, розвитком технологій та новими викликами для бізнесу. Пошуково-прогностичний підхід в економічному аналізі — це інноваційний напрям дослідження, основною характеристикою якого є гнучкість та адаптивність, а метою — активне виявлення проблем, прогнозування майбутніх тенденцій і розробка альтернативних сценаріїв оптимальних управлінських рішень в умовах невизначеності та ризику. Цей підхід відрізняється від традиційного оцінно-статистичного аналізу тим, що він не просто констатує факти, а й активно шукає можливості для поліпшення діяльності підприємства, враховуючи фактори зовнішнього середовища та можливі сценарії розвитку.

З врахуванням динамічних змін в економіці, розвитком технологій та виникненням нових викликів для бізнесу, вважаємо актуальними такі напрями досліджень в економічному аналізі:

- адаптація методів економічного аналізу до умов трансформації економіки (застосування сучасних методів аналізу в умовах євроінтеграції, децентралізації та інших трансформацій, що відбуваються в економіці України);

- аналіз конкурентоспроможності підприємств (розробка методик оцінки та підвищення конкурентоспроможності українських підприємств на внутрішньому та зовнішньому ринках);

- оцінка ефективності використання ресурсів (розробка методик оцінки раціонального використання енергетичних, матеріальних та трудових ресурсів підприємств);

- аналіз інвестиційної привабливості (розробка методик оцінки інвестиційної привабливості підприємств та регіонів для залучення інвестицій та забезпечення економічного зростання);

– розвиток аналітичного інструментарію (розробка нових методів та інструментів економічного аналізу з використанням сучасних інформаційних технологій).

За допомогою економічного аналізу підприємство може не тільки оцінити свій поточний стан, але й передбачити тенденції розвитку, адаптуватися до змін та забезпечити своє довгострокове зростання. Тому, економічний аналіз є невід’ємною складовою сучасної системи управління підприємством, що забезпечує його ефективність та конкурентоспроможність.

Література:

1. Шестерняк М.М. Сучасний економічний аналіз та його основні види. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Вип. 20. Ч. 3. С. 158-162.

2. Литвин З.Б., Серединська В.М. Аналіз як невід’ємний інструмент ефективності в системі управління підприємством. Тернопіль, ТНЕУ, 2019. URL: <https://surl.li/phswmt> (дата звернення: 10.02.2025).

3. Адлер О.О., Долгій А.М. Економічний аналіз як основний складник у системі прийняття обґрунтованого управлінського рішення на підприємстві (на прикладі ПрАТ «Концерн Хлібпром»). *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2021. Випуск 39. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/39_2021ua/3.pdf (дата звернення: 10.02.2025).

АВТОМАТИЗАЦІЯ АНАЛІТИКИ ДАНИХ ПРОДАЖІВ ПІДПРИЄМСТВА: ЇЇ ПЕРЕВАГИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ

Піддубний О.С., здобувач вищої освіти*,
Центральнокраїнський національний технічний
університет, м. Кропивницький, Україна

Будь-який суб’єкт господарювання рано чи пізно стикається з необхідністю аналізу даних своєї діяльності. Незалежно від розміру чи прибутковості підприємства критично важливо для подальшого позитивного розвитку приймати правильні рішення, націлені на зниження витрат і стабільне зростання прибутків. Для цього вкрай необхідним є збирання, обробіток та аналіз даних.

* Науковий керівник – Лисенко А.М., к.е.н., доцент